

Vergaderjaar 2020–2021

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 1181

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT EN VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 april 2021

Bijgevoegd ontvangt u een afschrift van de reactie op de brief van de burgemeester van Breda¹. De bijgevoegde brief heeft betrekking op het Fieldlab evenement Radio 538 festival, dat op 24 april a.s. in Breda zou plaatsvinden. Op basis van eerdere praktijktesten is het kabinet van mening dat het Fieldlab evenement in Breda vanuit gezondheidsperspectief verantwoord kan plaatsvinden. De burgemeester van Breda heeft op basis van een integrale afweging die o.a. ziet op de openbare orde besloten om nu geen vergunning voor het evenement af te geven. Hoewel het onderzoek een duidelijke meerwaarde heeft, respecteren we deze beslissing vanuit overwegingen met betrekking tot de openbare orde. Met de Fieldlab evenementen-organisatie gaan we in gesprek over de vraag wat het niet doorgaan van dit evenement betekent voor het onderzoeksprogramma.

Wij betreuren het negatieve beeld en het onbegrip die in de aanloop naar dit evenement als praktijktest zijn ontstaan. Wij begrijpen de zorgen zoals die zijn geuit in de petitie en in de media. Tegelijkertijd benadrukken wij het belang om dit soort gecontroleerd onderzoek te doen juist nu het virus nog rondwaart. Om te leren hoe wij op termijn toch weer veilig bepaalde sectoren kunnen openen en belangrijke sociale activiteiten kunnen ondernemen. Ook nu de vaccinatiegraad toeneemt, is de verwachting dat we nog wel een periode tegemoet gaan waarbij voor bepaalde activiteiten, zoals grote publiekevenementen, een aantal maatregelen van kracht blijft. Daarbij biedt de inzet van toegangstesten toegevoerde waarde. Het onderzoeksprogramma van Fieldlab Evenementen geeft waardevol inzicht in gedrag en veilige organisatie en dragen bij aan de totstandkoming van belangrijke alternatieven voor de basismaatregelen, mocht de situatie waarin maatregelen noodzakelijk zijn langer aanhouden. In de brief «pilots testen voor toegang en Fieldlabs» van 6 april 2021 (Kamerstuk 25 295, nr. 1178) bent u geïnformeerd over het onderzoekspro-

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

gramma Fieldlab Evenementen, alsmede over de pilots voor toegangstesten. Op 13 april 2021 is uw Kamer per brief «Onderzoeksprogramma Fieldlab Evenementen» geïnformeerd over de totstandkoming, doelstelling, werkwijze, de laatste stand van zaken en het vervolg van het onderzoeksprogramma Fieldlab Evenementen (Kamerstuk 25 295, nr. 1167). Ook bij eerdere gelegenheden is uw Kamer geïnformeerd over de Fieldlabs. Met deze brief lichten wij graag nogmaals de doelstellingen toe van beide trajecten.

Onderzoeksprogramma Fieldlab Evenementen

In het onderzoeksprogramma Fieldlab Evenementen wordt of het generieke kader (met name de afstandsnorm van 1,5 meter) vervangen kan worden door een andere set van preventieve maatregelen zodat er veilig commerciële rendabele evenementen georganiseerd kunnen worden. Het wettelijk loslaten van het generieke kader binnen het onderzoeksprogramma Fieldlab Evenementen is verankerd in de Ministeriële Regeling (Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19). Tot nu toe hebben 10 praktijktesten van het Fieldlab Evenementen plaatsgevonden met in totaal ruim 16.000 bezoekers, artiesten en medewerkers. Uit de afgenomen PCR-testen en bron- en contactonderzoeken die rondom de evenementen hebben plaatsgevonden, blijkt dat zich mogelijk twintig COVID-19-besmettingen hebben voorgedaan. Voorafgaand aan de praktijktesten legden 85 van de in totaal 15.199 personen een positieve test af. Zij kregen geen toegang tot het Fieldlab. Achteraf bezocht ruim 82% van alle bezoekers een testlocatie. Van deze groep die achteraf getest is, kan bij 23 positieve testresultaten niet worden uitgesloten dat deze personen besmet zijn geraakt tijdens één van de evenementen: dat betreft 0,15% van het totaal. De cijfers voor de praktijktest 3FM zijn nog niet bekend (1000 bezoekers).

De praktijktesten van de Fieldlab evenementen zijn gecontroleerde gedragsexperimenten om te onderzoeken of tijdens evenementen veilig en verantwoord meer publiek kan worden ontvangen. Tijdens de Fieldlabs wordt het gedrag van het publiek gevolgd, vaak in verschillende bubbels. Te denken valt aan publiek met en zonder mondkapjes, publiek dat in de pauze wel een drankje kan halen en publiek dat dat niet mag, publiek dat op anderhalve meter van elkaar zit of juist niet. Door deze experimenten kan bijvoorbeeld worden gemeten of publiek met een mondkapje dat mondkapje ook ophoudt, hoe mensen zich in de pauze bewegen en in hoeverre zij afstand tot elkaar bewaren. Het onderzoek draait in de pilots van Fieldlab Evenementen om beantwoording van de hoofdvraag: Hoe beperken we het restrisico dat ontstaat door evenementen? Hiervoor is een risicoanalysemodel ontwikkeld, dat op basis van de variabelen rondom contact (frequentie, tijd en afstand) antwoord geeft op deze vraag. Hiertoe is in eerste instantie de impact van de geteste preventieve maatregelen op besmettingsrisico en de kans om te worden opgenomen in het ziekenhuis, per uur vergeleken met de situatie «thuis».

Uit het risicomodel blijkt welke impact de geteste preventieve maatregelen tijdens de evenementen hebben op de kans op besmetting en hospitalisatie per uur. Waar deze kansen bij een evenement zonder maatregelen aanmerkelijk hoger liggen, zijn deze op het testevent vrijwel gelijk aan de setting thuis. De grootste impact lijkt te worden bereikt door een toegangstest, met aanvullende impact van intelligent design en logistiek van het evenement en adequate ventilatie of buitenlucht. De resultaten voor zogenaamde type 1 Evenementen («indoor passief», zoals theater, zakelijk congres en bioscopen) zijn door het kabinet ontvangen en gedeeld met Outbreak Management Team (OMT). Hierbij heeft het OMT in zijn advies aangegeven dat het risicomodel nader moet worden gevalideerd met extra onderzoeksdata. De data voor type 2 («indoor actief», zoals concert), type 3 («outdoor actief», zoals voetbal)

zullen deze week worden aangeleverd. Deze data wordt gebruikt als input voor de doorontwikkeling van het openingsplan en de routekaart.

Pilots testen voor toegang

Het kabinet is voornemens om toegangstesten in te gaan zetten om de maatschappij sneller en ruimer te heropenen. Zie ook de Kamerbrief «Pilots testen voor toegang en Fieldlabs» van 6 april 2021.

De pilots testen voor toegang betreffen activiteiten in de evenementensector, diverse overige economische sectoren, de cultuur of sportsector, waarbij wordt geoefend met het toegangstesten om voorbereid te zijn op het op grotere schaal toepassen van toegangstesten indien de «Tijdelijke wet testbewijzen COVID-19» van kracht zal zijn.

Deze pilots zijn alleen toegankelijk na vertoon van een testbewijs met een negatieve uitslag van een COVID-19 sneltest. Tijdens deze pilots blijft het generieke kader gelden (o.a. de afstandsnorm van 1,5 meter en mondkapjes in publieke ruimtes binnen) en worden sectorspecifieke protocollen in acht genomen. Het doel is om via deze pilots zoveel mogelijk te leren voordat het toegangstesten van start kan gaan, naar verwachting in mei. De pilots testen voor toegang vinden plaats in april.

In de pilots testen voor toegang wordt onderzocht wat het toegangstesten betekent voor de burger, de organisator van de activiteit of voorziening, de testinfrastructuur van Stichting Open Nederland en het gebruik van de apps CoronaCheck en de CoronaCheck Scanner.

De pilots vinden verspreid over Nederland plaats in de verschillende sectoren waar het testbewijs straks kan worden ingezet. In de pilots gelden voor alle bezoekers en betrokken sectoren (horeca, cultuur en sport) het naleven van de basismaatregelen, zoals publiek op anderhalve meter van elkaar, mondkapjes als je binnen loopt, placering en eenrichtingsverkeer. Het gemiddeld aantal bezoekers per pilot bedraagt 750 personen. In totaal worden in de pilots circa 281.000 toegangstesten ingezet; dat is gemiddeld 12.000 testen per dag. Er zijn tot nu toe circa 62.000 toegangstesten afgenomen.

Overeenkomsten en verschillen

Zowel bij het vervolg van de Fieldlabs Evenementen als bij de pilots voor het toegangstesten worden testen in gezet als voorzorgsmaatregel, en wordt dezelfde teststructuur aangesproken die door de overheid is opgezet voor dit doel. Tegelijkertijd zijn er duidelijke verschillen. Een belangrijk verschil tussen de praktijktesten van Fieldlab evenementen en de pilots voor testbewijzen, is dat de praktijktesten een bredere onderzoeksopdracht hebben en de pilots uitsluitend zijn gericht op het leren over de werking van de inzet van testbewijzen. Daarnaast geldt dat het generieke kader (inclusief de afstandsnorm van 1,5 meter) bij Fieldlabs wordt losgelaten, terwijl deze bij de pilots in stand worden gehouden. De Fieldlabs-evenementen en pilots toegangstesten kennen een aparte financiering en besluitvorming, waarbij de onderlinge samenhang steeds in ogenschouw wordt genomen.

Wij spreken de hoop en verwachting uit dat we deze belangrijke Fieldlab- en toegangstestprogramma's succesvol kunnen afronden. Het kabinet geeft met het onderzoeksprogramma Fieldlab Evenementen, gericht op economie, cultuur en sport, tevens uitvoering aan de motie van de leden

Aartsen en Van Weyenberg (Kamerstuk 35 420, nr. 115) om grootschalig Fieldlabs op te starten zodat deze kunnen worden uitgerold in de economie.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven